

Пашкова Дарья Олександрівна

Київський національний університет

технологій та дизайну (м.Київ)

Науковий керівник – ст. викл. Краснюк С. О.

ПЕРЕВАГИ ПЕРЕКЛАДАЧА ВІДНОСНО ІНТЕРНЕТ-ЗАСОБІВ

В часи полікультурного та мультилінгвальної глобалізованого світу більше не становить труднощів знайти переклад потрібного слова чи речення з однієї мови на іншу. Триває розвиток систем, які автоматично перекладають тексти, документи, цілі оповідання і навіть аудіо. Кожен день досягнення цих засобів вражає, але в результаті переклад потребує грамотної і уважної перевірки людини, яка знає іноземну мову, бо навіть в епоху значного прогресу є недоліки автоматичного перекладу за допомогою машинних технологій. Програми, за допомогою яких є можливість швидко перекласти текст полегшує пошук потрібного слова і дає можливість людині зрозуміти загальний сенс тексту, але переклад не буде точним. Для перекладу потрібен фахівець, який влучно зреагує текст і обробить його згідно особливостям теми, специфіки, стилю, що засоби машинного перекладу не розпізнає і зрештою проігнорує.

Звісно, програми автоматичного перекладу мають розвиток, але навіть з часом вони не замінять живого перекладача. Всім добре відомо, що гарний переклад тексту – це не лише творча, але й достатньо трудомістка робота. Причому навіть гарний переклад, як правило, потребує редагування (Коваль, 2018).

Існує думка, що скоро системи автоматичного перекладу замінять живого перекладача. Але серед плюсів машинного перекладу, зокрема їх швидкості, меншої вартості за пророблену працю і спрощення спілкування між людьми,

які розмовляють на різних мовах є і свої мінуси відносно перекладу, зробленого власноруч людиною, серед цих недоліків машинного перекладу є:

Автоматизований переклад ніколи не зможе повністю замінити людей-перекладачів та їхню здатність досліджувати (Smartlink Inc, 2023).

Людина, яка є фахівцем, орієнтується в тексті згідно його тематиці і кожен новий переклад здійснюється шляхом глибокого поринання в дослідження питання, яке обговорюється. Щоб влучно перекласти потрібно знати сферу, яка розглядається в тексті, чого машинний переклад здійснити не може. З цього випливає, що машинний переклад не враховує контекст. Наприклад, якщо ви перекладаєте вміст, який містить такі слова, як: запустити, вирізати, правильно/записати тощо, є величезний запас для помилок. Людина-перекладач використовує такі інструменти, як візуальний контекст і різноманітні лінгвістичні засоби, щоб дотримуватися стандартів бренду, точно перекладати та послідовно передавати повідомлення вмісту (Smartlink Inc, 2023).

Користуючись Google перекладачем під час подорожі, можна не звертати уваги на деякі непорозуміння, адже загалом технологія - дешева і зручна. З цього випливає, що загалом такі програми не виконують складний переклад, і є лише помічником для фахівця стосовно пошуку потрібного перекладу одного слова.

Інноваційні системи не враховують синонімічний ряд слів і омоніми, що як результат дає найвживаніше слово, яке не завжди є доцільним. «Машинний перекладач погано справляється з багатозначністю слів, а це поширена ситуація в таких галузях, як право чи інженерії», - каже Саманта Ленглі, колишня юристка, а тепер ліцензована юридична перекладачка з французької на англійську, яка мешкає в Мерибелі, у Франції (Дж. Браун, 2020). Інноваційні системи автоматичного перекладу не враховують граматику, що ускладнює розуміння тексту.

В перекладі в зворотному напрямку, на відміну від української, англійська мова не є мовою флексій. Останні залишилися тільки у двох випадках, а саме: для позначення множини іменників ("dog"- "dogs") та присвійного відмінка ("a girl's dall"), але зміст речення цілком однозначно визначається строгим порядком слів у реченні (підмет-присудок-другорядні члени) (Osvita.ua, 2011).

Комп'ютерному перекладу все ще бракує тонкості людського спілкування. Бренд-директорка у «Wordbank» каже: «Але якщо вам потрібно передати настрій, якщо переклад має бути захопливим, часто потрібно повністю перебудувати речення, а це може зробити тільки людина», - доповнює вона (Дж. Браун, 2020). Роботу перекладача можна порівняти з мистецтвом, тому що, наприклад, при інтерпретації літературних творів необхідно не лише передати семантику, тобто значення, а й естетику.

Наприклад, у творчості Гарсія Лорки кольори мають свою символіку: синій – це світ мрій та снів, червоний – пристрасть, зелений – життя і смерть і т.д. Тож при перекладі важливо враховувати ці нюанси, щоб максимально передати те, що намагався створити автор (Тесленко, 2020). Щодо точності і якості перевагу має переклад, зроблений фахівцем. Переклад на англійську, чи іншу мову, зроблений людиною, гарантує бездоганність перекладу. Ви будете впевненими у точності зробленого перекладу, його не доведеться переріхувати, перевіряти наявність помилок, тощо (Група компаній «А.В.С.», 2021). Щоб оволодіти змістом, машині не вистачає бути людиною. Зрозуміти, який зміст вкладав у свій витвір Шекспір, може тільки підготовлений читач. Щоб зрозуміти, який зміст вкладав у свій твір автор, потрібно розбиратися в людській природі. Узагалі, для цього потрібно мати у своїй голові (у випадку комп'ютера — у процесорі) модель усього світу (Technolex Translation Studio, 2019). Шаблони вже зараз пречудово надаються до машинного перекладу, а от унікальний текст краще відтворювати на традиційній основі. Серйозні досягнення в сфері машинного перекладу на сучасному етапі демонструють

вчені. Ще в далекому 1999 році науковці з Японії презентували на конференції по темі штучного інтелекту експериментальну програму англо-японського синхронного перекладу (5). Але водночас, машина ніколи не передасть настрої тексту, його граматичні і стилістичні особливості.

Наведена інформація тотожна твердженню, що системи автоматичного перекладу і загалом машинний переклад ніколи не замінять фахівця, який виконує переклад власноруч. Машинний переклад має свої досягнення і досі триває його розвиток, але йому не вистачає відчуття стилю, сфери, настрою наданого тексту, розуміння лінгвістичних особливостей, граматики різних мов. Сучасні технологіям і штучному інтелекту бракує властивостей і можливостей людини, котра під час читання тексту і його аналізу має змогу передати зміст і що саме хотів сказати автор, коли мова йде про художній переклад. Фахівець добре розуміється в термінології і зв'язку у перекладі. Таким чином, проведено аналіз суттєвих переваг між перекладачем і інтернет-засобам, за допомогою яких виконується переклад.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Група компаній «А.В.С.», (2021) «Чи замінять машинні технології послуги перекладачів?» Україна, Київ з <https://abc-center.com.ua/chy-zaminyat-mashynni-tehnologiyi-poslugy-perekladachiv/>
2. Джессіка Браун, (23.02.2020) «Чи замінить Google перекладач людину?» <https://www.bbc.com/ukrainian/features-51587580>
3. Коваль, (05.11.2018) «Переваги машинного перекладу, посібник перекладачів». Україна, Київ <https://studfile.net/preview/7094357/page:9/>
4. Тесленко, (03.03.2020) Azurit, бюро перекладів «ЧИ ЗАМІНИТЬ КОМП'ЮТЕР ПЕРЕКЛАДАЧІВ У МАЙБУТНЬОМУ?» Україна <https://www.azurit.kiev.ua/uk/2020/03/03/chi-zaminit-komp-yuter-perekladachiv-u-majbutnomu/>

5. 2012-2022 Mova Club Translation Agency, Kyiv, Ukraine, (25.10.2017) «Машинний переклад - чи є загроза для перекладацького бізнесу?» Україна <https://mova-club.kiev.ua/en/why-mc/news/89-mashinnyj>
6. Osvita.ua, (10.11.2011) «Машинний переклад тексту: переваги та недоліки. Реферат». Україна <https://osvita.ua/vnz/reports/journalism/25750/>
7. Smartlink Inc, (2023) «Machine Translation vs Human Translation: Which is better?» USA, New York <https://www.smartling.com/resources/101/machine-translation-vs-human-translation/>
8. Technolex Translation Studio, (19.02.2019) «Машинного перекладу не існує» Україна <https://technolex.com/uk/articles/rage-against-the-machine-translation.html>